

Flå kommune
Sentrumsvegen 24
3539 Flå

E-post: postmottak@flaa.kommune.no

Drammen, 14. februar 2024

Dette brevet sendes på vegne av DNT Drammen og Omegn, Kongsberg og Omegns Turistforening, DNT Ringerike, Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud, Vestmarka krets av Norges speiderforbund, Naturvernforbundet i Buskerud, BirdLife Norge avd. Buskerud, Drammen klatreklubb, Buskerud KFUK-KFUM Speidere, Buskerud orienteringskrets, NOTS Drammen og Omegn, Buskerud Botanisk forening, Skogselskapet i Buskerud og Telemark.

Detaljreguleringsplan for Turufjell BFR15-16

Uttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Buskerud

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Buskerud er et samarbeidsnettverk bestående av 14 regionale natur- og friluftslivsorganisasjoner i Buskerud fylke. Til sammen representerer vi i overkant av 30.000 medlemmer med betydelige allmenne interesser og kunnskap innen naturvern, landskap og friluftsliv.

Vi viser til varsel om opstart av detaljreguleringsplan for Turufjell BFR15-16.

I et område på 460 dekar planlegges det for blant annet 135 nye fritidsboliger, skianlegg og veier. Vi er usikre på dette tallet, og våre kilder forstår det sånn at utbygger ønsker enda flere enheter, men dette kommer ikke helt tydelig frem i planbeskrivelsen. Forum for natur og friluftsliv (FNF) Buskerud mener uansett at dette er et stort og unødvendig utvidet inngrep i naturen, og ønsker å komme med en uttalelse til planarbeidet.

Vi viser også til tidligere uttalelser og klager fra Forum for natur og friluftsliv (FNF) Buskerud og Norsk Friluftsliv til saken om Turufjell, både til kommuneplanen og områdereguleringsplanen. På tross av store klager og protester på utbyggingen, har Flå kommune gjennomført alle de opprinnelige planene sine, om enn noe justert.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
buskerud@fnf-nett.no | Nedre Storgate 10, 3015 Drammen | 997 31 240
organisasjonsnummer 912 888 193 | www.fnf-nett.no/buskerud

Verden er midt i en alvorlig natur- og klimakrise, og vi kommer derfor med enda en uttalelse til dette planarbeidet som vi mener Flå kommune MÅ ta hensyn til.

Se våre tidligere uttalelser her:

[Høringsvar offentlig ettersyn av planprogram, Turufjell Flå kommune. 5. september 2016.](#)

[Områdereguleringsplan Turufjell - klage på kommunestyrets vedtak. 15. september 2017.](#)

[Detaljplan Slåttemyr tjern BFR 1-2- 3-4-5-6 og 8 – Turufjell. 16. desember 2021.](#)

Planbeskrivelsen

I Detaljplan Slåttemyrbekken BFR 15 og 16 – TURUFJELL – står det under punkt 2.6. Grønne og blå strukturer at

1. Økologisk tilstand i tjern, bekkar og elver skal ikkje forringast jf. miljømål for desse ”Regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest-Viken 2016-2021”
2. Truga artar og områder med rikt biologisk mangfald skal ikkje byggjast ned.

Vi stiller spørsmål til hvordan disse bestemmelsene skal overholdes når det planlegges å bygge ned et område på 460 dekar i uberørt natur?

Konsekvensutredning

Asplan Viak utførte konsekvensutredning (KU) for området i februar/ mars 2017, og som de selv skriver i sin utredning så «**vanskeliggjorde tidspunktet for registrering nærmere artsregistreringer**». Så vidt vi vet ble selve feltarbeidet på naturmangfold utført på sommeren, men kun i løpet av to dager. Dette er også alt for tynt og lettvent arbeid for en så stor plan.

Vi mener at med en KU utført flere år tilbake, er det behov for å gjøre nye vurderinger knyttet til naturmangfold, friluftsliv m.m på et mer detaljert nivå enn det som ble gjort i områdereguleringen. Dette for å kunne ivareta særlig viktige arealer innenfor planområdet.

Mye har skjedd på naturkartlegging siden konsekvensutredningen ble gjennomført i 2017.

I planbeskrivelsen står det at «*I praksis er aktuelle utgreiingstema tidlegare gjennomført i samband med konsekvensutgreiing for områdeplan. Det føreligg stor eksisterande kunnskap om området. Ein prosess etter KU-forskrifta er derfor vurdert til å ikkje medføre vesentleg større utgreiingsbehov enn dei som ein til vanleg gjer i ei planomtale. I vurdering av konsekvensar er det høve rundt utnytting av området som ikkje samsvarar med overordna plan det er lagt vekt på. Av same grunn er det ikkje utarbeidd planprogram i samband med utgreiinga. Oppsummert er planframlegget og planlagt tiltak vurdert til ikkje å ha vesentleg verknad for miljø og samfunn¹*».

Vi er ikke enige i denne påstanden, og mener at det må gjennomføres en ny, grundig konsekvensutredning av området. At kommunen kan skrive at «**det foreligger stor eksisterende**

¹ [2022004-planomtale-slattemyrbekken-bfr-15-og-16-turufjell-2023-10-31.pdf \(flaa.kommune.no\)](#)

kunnskap om området» samtidig som KU skriver at «**tidspunktet vanskeligjorde artsregistreringer»** er en selvmotsigelse.

Det er også viktig at konsekvensutredningen som er gjennomført blir lagt til saksdokumentene for denne planen så de er lette å finne tilbake til.

Rødlistede arter

Vi ber om at KU legges til planarbeidet for Turufjell BFR15-16 for å få en bedre oversikt over hvilke arter som er registrert i området og naturtyper, og som viser at tiltakshaver har stor kunnskap om naturen i området, som de skriver i planen. Det holder ikke å vise til «overordnet plan».

I planbeskrivelsen står det at Asplan Viak har registrert området i forbindelse med områdeplan for Turufjell. I den dokumentasjonen er det registrert «Slåttemyr», men skal ikke være registrert i det gjeldende planområdet.

Det er også registrert Gubbeskjegg i området. Gubbeskjegg vokser på gamle bartrær, mest gran og indikerer eldre barskog der det kan være naturverdier. I denne typen habitat lever det mest sannsynlig flere andre arter knyttet til gammel skog.

Miljødirektoratet sin naturbase og Artsdatabanken

Finnes det i det hele tatt registreringer fra planområdet? Det er nevnt i saksdokumentene at det ikke er påvist registreringer i nasjonale databaser, men denne delen av Flå er i utgangspunktet svært dårlig kartlagt.

I planbeskrivelsen står det at tiltakshaver har sjekket naturgrunnet i området gjennom Miljødirektoratet sin naturbase og Artsdatabanken, og skriver at «det er ingen registreringer innenfor planområdet, kun Gubbeskjegg like utenfor planen». Når ble denne registreringen gjennomført?

Vi minner om at disse databasene er helt avhengige av at noen faktisk har undersøkt området, og lagt inn registreringer. Databasen kan derfor ikke på noen måte gi grunnlag for konklusjoner angående artsmangfold og sårbare / trua arter.

Det må gjøres flere, grundige naturfaglige undersøkelser. Det må engasjeres relevant fagkompetanse til å gjøre kartlegginger.

I tillegg til naturkartlegginger, må det lages en oversikt over sammenhengende grønne områder og strukturer, vilttrekk og villmarkspregede områder.

Skjermdumt Artsdatabanken:

Det er svært få registreringer i området, og det betyr sannsynligvis at området ikke er kartlagt grundig.

Føre-var- prinsippet

I planbeskrivelsen står det at det er tatt hensyn til Føre var- prinsippet:

5.16.3 Føre var prinsippet (§9) Ei gradvis nedbygging av areal er den største trusselen for naturmangfaldet. Omsøkt område er avsett til byggeområde i gjeldande områdeplan for Turufjell vedteke 17.08.2017. Ein har derfor tidlegare gjort ei vurdering at dette området kan takast i bruk som byggeområde. Ein har vidare vurdert at ny regulering kjem tett på områdeplan og at denne ikkje fører til inngrep med eit omfang som gjer behov for hente inn nye data. Det er eit krav at kunnskapsgrunnlaget skal stå i rimeleg forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfaldet. Det vert vurdert som lite sannsynleg at tiltaket vil medføre store og ukjente negative konsekvensar for naturmangfaldet².

Vi mener at Føre var prinsippet ikke blir fulgt, og krever en ny og grundig kartlegging av området før planene kan vedtas.

Vurderingen etter naturmangfoldlovens §§ 8-12 svarer ikke ut det som er intensjonene med disse paragrafene. Føre var prinsippet (§9) slår inn når kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt slik det er her. Vurderingen av samlet belastning er også svært mangelfull.

² [2022004-planomtale-slattemyrbekken-bfr-15-og-16-turufjell-2023-10-31.pdf \(flaa.kommune.no\)](https://flaa.kommune.no/2022004-planomtale-slattemyrbekken-bfr-15-og-16-turufjell-2023-10-31.pdf)

Oppmerksomheten omkring naturtap nasjonalt og nye internasjonale avtaler om naturvern som Norge har sluttet seg til de siste årene, gjør at tidligere vurderinger som nærmer seg 7 år ikke kan tilleggs særlig vekt i dag.

Myr og våtmark

I planområdet er det flere myrer, bekker og tjern.

I KU står det følgende: «Det er ikke gjort spesielle artsfunn som trua arter, prioriterte arter eller lignende som tilsier at forvaltningsområder for slike bør etableres».

Myr lagrer som kjent store mengder karbon, beskytter oss mot konsekvensene av klimaendringene og er levested for flere biologiske arter.

4. desember 2023 publiserte Miljødirektoratet et forslag til et forbud mot nedbygging av myr. I lovforslaget som Miljødirektoratet har utarbeidet, foreslår de at forbudet skal omfatte all myr, det vil si areal med myrvegetasjon og torvdannelse. De legger opp til at dispensasjonsadgangen skal være streng, og at Statsforvalteren, og ikke kommunene, skal behandle dispensasjonssøknader.

Vi mener dette lovforslaget må gi sterke føringer til kommunene om å ikke bygge i myr, også frem til forslaget vedtas. Det er også et paradoks at staten bruker mange ressurser på å restaurere myr³, samtidig som kommunene fortsetter å bygge ned naturtypen myr.

Vi mener at så lenge det finnes myr i planområdet, skal det heller ikke bygges ut her.

Naturinngrep i media

Ved hjelp av kunstig intelligens har NRK [kartlagt alle inngrep i norsk natur](#) mellom 2017 og 2022.

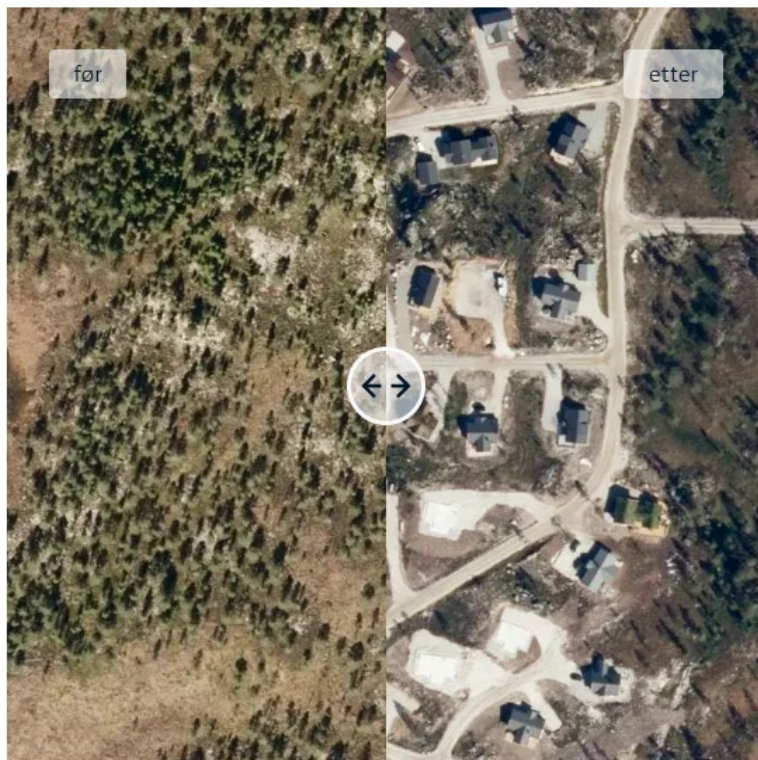
I artikkelen «Her er Norges største naturinngrep» trekker de frem Turufjell som Buskeruds største naturinngrep⁴.

³ [Restaurering av natur - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#)

⁴ [Her er Norges største naturinngrep – NRK Dokumentar](#)

Buskerud - hyttedrømmen som spiser natur

Turufjell

Buskeruds største naturinngrep er Turufjell i Flå kommune. Der bygges det 2000 hytter, butikker, leiligheter, hotell, alpinanlegg og langrennsløyper. Dette pleide å være et stort, uberørt naturområde, med sårbare myr- og våtmarksområder. [Se i kart.](#)

1 Skjermdump NRK-artikkelen: Her er Norges største naturinngrep".

To store kriser preger verden i dag – klimakrisen og naturkrisen. Den store trusselen er arealendringer og dette medfører at både naturmangfoldet og friluftslivet forringes. For å stanse tapet av natur, samt bremse den globale oppvarmingen, må arealforbruket stoppes.

Vi mener at detaljreguleringsplan for Turufjell BFR15-16 og videre nedbygging av fjellområdene på Turufjell ikke kan fortsette om Flå kommune tar naturkrisen og klimakrisen på alvor.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Buskerud

Kaja Høgås

Kaja Høgås
Koordinator
FNF Buskerud